

України податкових пільг шляхом реалізації політики енергозбереження в державі. Також пропонуємо розробити систему дієвих заходів щодо отримання податкової пільги шляхом спрощення процедури включення суб'єктів господарювання до Реєстру.

ЛІТЕРАТУРА

1. Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13–17. – Ст. 112.
2. Про затвердження Порядку включення до Державного реєстру підприємств, установ, організацій, які займаються розробкою, впровадженням та використанням енергозберігаючих заходів та енергоефективних проектів: Наказ Національного агентства з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів від 01.04.2008 за № 49 // Офіційний вісник України. – 2008. – № 32. – Ст. 1060.
3. Щодо Галузевої програми енергоефективності та енергозбереження на період до 2017 року: Наказ Міністерства промислової політики України від 25.02.2009 за № 152 // Електронний ресурс: ЛІГА: ЗАКОН ЕЛІТ 8.2.3 Інформаційно-аналітичний центр «ЛІГА». – ТОВ «ЛІГА ЗАКОН». – 2012.

*Сердюкова Ірина Валеріївна – аспірантка кафедри господарського права
Східноукраїнського національного університету ім. Володимира Даля, м.
Сєвєродонецьк*

С. В. Солодченко

САМОКОНТРОЛЬ У МЕХАНІЗМІ ПРАВОВОГО ГОСПОДАРСЬКОГО ПОРЯДКУ

Підприємництво, завдяки ініціативності та винахідливості його представників, є важливим фактором інноваційного процесу. Характер особливостей господарської діяльності проявляється через нерозривне поєднання в ній майнового елемента з організаційним. Ініціативний організаційний початок у конкурентно-ринковому середовищі сприяє інноваційним перетворенням та творчості, передбачає певну динаміку економічного розвитку підприємців.

Відомо, що надлишкове регулювання тих або інших сфер господарських відносин не виправдано обмежує свободу дій підприємців і підви-

ще ризик волонтаризму для потенційних інвесторів. Організаційний елемент став витоком господарської самоорганізації, яка дозволяє підприємцям бути ефективними та забезпечує прибутковість їх діяльності.

Тому сприймається нісенітницею загрозлива пропозиція віднести до критеріїв діяльності, що ліцензується «високу прибутковість господарської діяльності» [1, с. 161–166]. Джерела високої прибутковості та оцінка їх правомірності/неправомірності виявляються з аналізу фінансової, виробничої, іншої документації, а також внаслідок перевірки багатьох складових елементів її організації. Тому такий контрольний захід як ліцензування є недоречним стосовно змінної величини прибутковості безвідносно джерел її походження.

Контроль у сфері господарювання (навіть там, де він доречний) в нашій країні здебільшого не відповідає своєму призначенню. На думку вчених «... контроль в Україні багато в чому втратив свою цінність. Використання контрольних заходів як засобу політичної боротьби, відстоювання незрозумілих інтересів призвело до того, що контроль перестав виконувати ту основну функцію, для якої він був створений – організація господарської діяльності і підвищення ефективності господарювання» [2, с. 4].

Натомість самоконтроль у сфері підприємництва не вичерпав своїх можливостей в організації господарської діяльності. Внутрішньогосподарський самоконтроль сприймають підставою для підвищення ефективності формування та використання майнової основи господарювання. Отже внаслідок категорично негативній оцінці контролю, виникає необхідність вивчити потенціал самоконтролю у сфері господарювання.

Визначальним моментом для з'ясування сутності самоконтролю підприємницької діяльності як господарсько-правової категорії є Преамбула і норма ст. 1 ГК України. Вже в преамбулі Господарського кодексу України наголошується, що він має встановити правові основи господарської діяльності, яка базується на різноманітності суб'єктів господарювання різних форм власності. Отже проблеми самоорганізації суб'єктів господарської діяльності, яка вміщує самоконтроль, мають розглядатися здебільшого через призму вимог до суб'єктів господарювання різних форм власності.

Становлення та розвиток відносин самоконтролю у сфері господарювання обумовлено станом суспільного господарського порядку. Якщо порядок містить зрозумілі вимоги до обмеження самоорганізації, то стан

самоконтролю буде підкорений принципам законності. Тому необхідно дослідити, який стимулюючий вплив чинить суспільний господарський порядок на правовідносини самоконтролю.

Узагальнення положень ст.1 та ст. 5 Кодексу вказує на цілеспрямований намір законодавця забезпечити оптимальне поєднання ринкового саморегулювання економічних відносин та державного регулювання у межах правового господарського порядку. Водночас, висловлюються справедливі застереження, що самоконтроль вказує на залежність підприємця від самого себе у виборі об'єкту контрольних дій. Тоді, можна припустити, що вибір може призвести не лише до творчої, але й до руйнівної самоорганізації внаслідок зловживань свободою контролю.

Перш за все, об'єктом самоконтролю слід визнавати ненормативну поведінку суб'єкта господарювання. За вихідне положення для визначення такого об'єкту самоконтролю слід спиратися на висновок О. А. Беяневич.

«Ненормативна поведінка, яка є можливою через відсутність норм на всі випадки життя, включає в себе: 1) поведінку, що не врегульована нормою (позанормативну), 2) поведінку, що суперечить нормі (анти-нормативну). І в першому, і другому випадку індивід керується не за-далегідь встановленою моделлю поведінки, а розробляє і реалізує власне самостійне рішення» [3, с.].

Проведення правової політики сприяння розвитку саморегулювання у сфері господарювання є запорукою подолання пасивності у менталітеті потенційних підприємців. Також поширення досвіду самоконтролю підприємців розширює уявлення про функції господарського права у поєднанні ринкової саморегуляції із державним регулюванням економіки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Тісунова В.М., Зачепіло О.В. Організаційно-правові проблеми ліцензування господарської діяльності / В.М. Тісунова, О.В. Зачепіло // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка. Частина 1. Випуск 3. – 2009. – с. 161–166. (247 с.).
2. Никитченко Н. В. Державний контроль як складова забезпечення господарського правопорядку: проблеми теорії та практики : монографія / Н.В. Никитченко. – Ірпінь : Нац. ун-т ДПС України, 2014. – 342 с.
3. Беяневич О.А. «Публічний порядок» як оціночна категорія договірного права: спроба тлумачення // Вісник господарського судочинства. – 2004. – № 1. – С. 331–338.

Солодченко Сергій Вікторович – аспірант, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, м. Сєвєродонецьк